

EFTERUDDANNELSE

1-årig suppleringsuddannelse

Livsfilosofi

At tænke bedre for at tale bedre for at leve bedre

6 x 2 dage

med filosof, ph.d. Anders Fogh-Jensen

Start i Snekkersten primo 2011

*For ledere, konsulenter, psykologer, behandlere og andre,
der allerede har taget mindst et års efteruddannelse i DISPUK.*

(f.eks. basisåret på den tværfaglige efteruddannelse i samtalepraksis,
1. år på leder- eller konsulentudd., supervisorudd., 1. del af coachingudd.,
1. år på efterudd. for psykologer og læger, 2 moduler på diplomudd. i
offentlig ledelse i DISPUKs regi samt uge 41 på Kreta).

Formål

DISPUK tilbyder en et-årig supplerende uddannelse for alle, der allerede har stiftet bekendtskab med de narrative teknikker og samtaleformer, og som nu vil styrke de professionelle færdigheder med filosofiske refleksioner. *Grundholdningen* er, at man bliver bedre til det, man gør, hvis man står ved sig selv og sine værdier som menneske, og hvis man bliver bevidst om sine begreber frem for bevidstløst at løbe med på tidens mantraer.

Det er *formålet* med uddannelsesforløbet at skabe refleksioner over de handlinger, den enkelte foretager i sin hverdag og styrke dem med fortællinger om og begrundelser for disse handlinger. Det er *idéen* bag uddannelsen, at en klarhed om hvordan disse handlinger er forbundet både med andre handlinger og med foretrukne værdier er særligt vigtigt, når den menneskelige tilværelse består af relationer og kløfter mellem intentioner, som den franske filosof Michel Foucault sagde.

Udgangspunktet for dette uddannelsesforløb er den franske filosof André Comte-Sponvilles udsagn om, at filosofi handler om *at tænke bedre for at leve bedre* og den chilenske biolog Humberto Maturanas udsagn om *at hvis man vil føle anderledes må man leve anderledes*.

Mål

Denne uddannelses mål er, at den enkelte relaterer den filosofiske refleksion til samtalen, altså, at man lærer at tænke bedre for at tale bedre for at leve bedre, såvel i sit professionelle liv som i sit liv i øvrigt.

Indhold

Indholdsmæssigt fokuserer uddannelsen på begrebsdannelse, livsførelse og menneskelighed i relation til samtalen og livet i al almindelighed.

Uddannelsen er opdelt i seks moduler à to dage. På de første tre moduler dekonstruerer vi "mennesket", på de sidste tre moduler bygger vi begrebet "mennesket" op igen.

I de tre første moduler vil vi gå i dybden med fortællingens og mytens rolle i forståelsen af livet. Her vil vi se på de analyser af livet, samfundet og mennesket, som Friedrich Nietzsche og Michel Foucault tilbyder. I de sidste tre moduler vil vi stille skarpt på spørgsmålet om, hvad det særligt menneskelige er, og hvorledes det overhovedet er muligt at tale om "mennesket" efter at Nietzsche erklærede Gud for død og Foucault skrev nekrolog over mennesket. Vi begynder med Gilles Deleuzes måde at videreføre arven fra Nietzsche på i spørgsmålet: Hvorledes leve intenst? Herfra bevæger vi os ud i forskellige idéer om det at være menneske og være et godt menneske: Hvordan er det muligt at være menneske nu? Og hvad vil det sige at være et godt menneske? Begrebet 'dyd' – af duelighed – introduceres her, og vi vil behandle forskellige menneskelige dueligheder, såsom besindighed, taperhed, gavmildhed, enkelhed, tolerance, redelighed og humor.

Uddannelsen vil pendulere mellem de filosofiske refleksioner over værdierne og dydernes beskaffenhed og den enkelte deltagers værdier og tanker om disse værdier.

Det er *intentionen*, at den enkelte herved kommer nærmere sine værdier og ser dem som singulære, altså betragter dem som noget særegent, der samtidigt i princippet kunne angå hele menneskeheden.

Der kræves ingen forkundskaber ud over at have stiftet bekendtskab med de narrative samtaleteknikker.

Uddannelsen vil være en blanding af oplæg, øvelser og træning i at forholde sig filosofisk igennem samtalen. Undertiden vil der også være mulighed for konsultationer i plenum med både et læringsmæssigt og et bevidningsmæssigt aspekt. Til hver gang skal der læses 2-3 kapitler eller artikler.

Underviser: Filosof, ph.d., Anders Fogh Jensen, DISPUK.

Detaljeret kursusbeskrivelse

Første modul:	Et filosofisk perspektiv på det poststrukturalistiske og narrative grundlag (2 dage)
Andet modul:	Nietzsches filosofi (2 dage)
Tredje modul:	Foucaults filosofi (2 dage)
Fjerde modul:	Mennesket efter humanismen 1: Deleuze og de nye filosoffer (2 dage)
Femte modul:	Mennesket efter humanismen 2: Dyder og værdier (2 dage)
Sjette modul:	Filosofi og samtale – over kløfter mellem intentioner (2 dage)

Første modul: Et filosofisk perspektiv på det poststrukturalistiske og narrative grundlag

I det første modul genopfrisker vi nogle af de narrative teknikker og ser på deres grundlag fra et filosofisk perspektiv. Vi vil særligt have to fokuspunkter: Det ene fokuspunkt er *begrebsdannelsens* rolle i samtalen. De franske filosoffer Gilles Deleuze og Felix Guattari har defineret filosofi som dannelsen af begreber. I vores kontekst betyder det, at filosofi allerede er på spil i den narrative samtale, når der dannes begreber, og at omgangen med filosofi kan skærpe evnen til begrebsdannelse. Det andet fokuspunkt er *fortællingen og myten*. Vi vil se lidt nærmere på de personlige fortællingers rolle og deres sammenhæng med almene fortællinger og myter.

Andet modul: Nietzsches filosofi

Nietzsche diagnosticerede sin egen tid for mere end et hundrede år siden som en tid, hvor værdierne var i krise. I dag taler vi i et væk om værdier uden at spørge til deres værdi som Nietzsche gjorde. De synes ikke at være mindre i krise. Nietzsche bibragte den vestlige kultur en indsigt i værdiernes grundlag, som den ikke længere kunne glemme, nemlig at livet var udgangspunkt for alting. Vi vil tage livet op som tema og se nærmere på nogle ærkenietzscheanske begreber som vilje, aktion, reaktion, magt og moral, og den rolle de spiller i hverdagen nu.

Tredje modul: Foucaults filosofi

Foucault forlængede Nietzsches lussinger ind i det 20. århundrede og satte institutioner, magtudøvelse og normalisering under mistanke. Vi ser på Foucaults analyser af ledelse, psykiatri, liberalisme, sikkerhed, humanisme, subjekt, rum og kategorier og på de konsekvenser, som det måtte have for de mulige handlinger i forskellige professioner og institutioner nu. Vi vil også tale om, hvad særligt man skal forstå ved poststrukturalisme, dekonstruktion og om hvad menneskets død er for noget.

Fjerde modul: Mennesket efter humanismen 1 – Deleuze og de nye filosoffer

Efter at Nietzsche filosoferede med hammeren og påpegede, at sandheder blot er konstruktioner, som vi har glemt er sådanne, pillede poststrukturalismen og dekonstruktionen enhver idé om nærvær, menneske og naturlighed fra hinanden ved at vise, at alting kommer et andet sted fra end det foregiver. Hermed synes enhver idé om moral, etik og menneskelighed enten at være til grin eller et overgreb. Da vi ikke desto mindre bliver nødt til at handle som mennesker, blandt mennesker, i ledelse, konsultationer, supervision, terapi og livet i al almindelighed, er der brug for nogle nye svar på, hvorledes vi kan inkorporere de poststrukturalistiske indsigter i et nyt syn på en menneskelighed, der ikke bare læner sig tilbage i romantik eller humanisme.

Vi vil begynde efterårets moduler ved at binde an til forårets moduler. Bindeleddet bliver den franske filosof, Gilles Deleuze, der har forsøgt at tænke arven fra Nietzsche videre i en vitalistisk retning: Hvorledes tænke bedre i livets tjeneste, så livet kan leves mere intenst?

Vi vil bevæge os i retning af en bestemmelse af en række menneskelige dyder – hvad er det for måder at være til og omgås hinanden på, der er mere duelige end andre, og hvad er der sagt om det i filosofien? Vi vil bl.a. behandle de forskellige billeder, mennesket har gjort sig af det at være menneske. Der trækkes på hele filosofi-, psykologi- og ledelseshistorien for at sige noget om de forskellige drømme og billeder af et godt liv og et godt menneske, af kærlighed, håb, glemsel og erindring – og om vanskeligheden ved at leve op til floskler, som alle er enige om, som f.eks. at leve i nu'et.

Disse tanker søges relateret til nutidens vilkår, nemlig hvordan man kan omsætte det i sin praksis som leder, konsulent, terapeut eller socialarbejder i projektsamfundet: Hvordan leve med og modstand håndtere det vilkår man spilles i hænde at skulle være projektmenneske? Og hvordan leve det, så det tjener livet?

Femte modul: Mennesket efter humanismen 2 – dyder og værdier

På femte modul vil vi fortsætte hvor vi slap i det fjerde, nemlig med at undersøge, hvorledes man kan tænke sig og handle ud fra en menneskelighed og en etik, der inkorporerer de poststrukturalistiske og dekonstruktive indsigter. Her vil vi gå mere ind i forskellige menneskelige dyder, som f.eks. troskab, besindighed, tapperhed, gavmildhed, ydmyghed, enkelhed, renhed, mildhed, redelighed og humor. Vi vil arbejde med forholdet mellem de personlige værdier og, hvad der kan siges alment om disse værdier, for at nå en menneskelighed i spændingsfeltet mellem det personlige og det almene. Igen vil vi trække på hele filosofihistorien.

Sjette modul: Filosofi og samtaler – over kløfter mellem intentioner

I det sjette modul vil vi samle trådene og vende os mere intensivt mod samtalen – medarbejdersamtalen, behandlingssamtalen, den konsultative samtale eller hverdagens samtale – for at se, hvorledes de filosofiske indsigter i begrebslighed, værdier og menneskelighed kan berige samtalen.

Vi vil på alle modulerne veksle mellem øvelser/træning og konsultationer i plenum med et læringsmæssigt fokus.

Sted:	DISPUK, Snekkersten
Datoer:	6 x 2 dage. Datoer oplyses i efteråret 2010
Pris:	Kr. 19.800,- Inkl. forplejning
Antal deltagere:	Minimum 12 / Maksimum 24 deltagere
Ansøgningsfrist:	Den 1. oktober 2010 på www.dispuk.dk
Sekretær	Joan Andersen, andersen@dispuk.dk
Kursus nr.:	740-11